

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

08 Iulie, 2025

Probă scrisă
EDUCAȚIE SOCIALĂ
(GÂNDIRE CRITICĂ ȘI DREPTURILE COPILULUI, EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ,
EDUCAȚIE PENTRU CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ)

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

ZADANIE I. (60 bodov)

A.

Napíšte esej, v rozsahu 3 – 4 strán, v ktorej predstavíte problematiku *rovnosť šanci pre všetky deti ako ideál, ku ktorému smeruje každá demokratická spoločnosť*. Pri vypracovávaní eseje zohľadňujte nasledujúce:

1. utvorenie jedného vedeckého výroku vzťahujúceho sa na rovnosť šanci pre všetky deti; **2 body**
2. uvedenie dvoch kritérií, na základe ktorých môžu byť deti diskriminované; **4 body**
3. vysvetlenie nasledujúcich pojmov: *školská segregácia, kultúrny stereotyp, inklúzia*; **9 bodov**
4. určenie úlohy štátu pri zabezpečovaní rovnosti šanci pre všetky deti z hľadiska prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu; **4 body**
5. spresnenie jedného vnútroštátneho a jedného medzinárodného právneho nástroja týkajúceho sa rešpektovania, ochrany a osvetly práv dieťaťa; **4 body**
6. predstavenie jedného spôsobu, prostredníctvom ktorého masmediálne prostriedky prispievajú k zabezpečeniu rovnosti šanci pre všetky deti v konkrétnom kontexte; **3 body**
7. vymenovanie troch fundamentálnych zásad Dohovoru ONU o právach dieťaťa.; **9 bodov**

B. *Z historického hľadiska bol sovietsky režim, ako už vieme, výsledkom revolučnej vôle inšpirovanej humanitárnym ideálom. Cieľom bolo vytvoriť najľudskejší režim, aký kedy dejiny poznali – prvý režim, v ktorom by všetci ľudia mali prístup k ľudskosti, v ktorom by sociálne vrstvy zanikli a homogenita spoločnosti by umožnila vzájomné uznanie občanov. Toto hnutie, zamerané na absolútny cieľ, neváhalo použiť akékoľvek prostriedky, pretože podľa svojej doktríny iba násilie mohlo vytvoriť túto v zásade dobrú spoločnosť, pretože proletariát bol zapojený do neľútostnej vojny s kapitalizmom.*

(Raymond Aron, *Demokracia a totalitarizmus*)

Požiadavky:

- a) Definujte pojem *totalitarizmus*. **5 bodov**
- b) Analyzujte vzťah medzi ideológiou a totalitným politickým režimom. **6 bodov**
- c) Argumentujte potrebu politického pluralizmu v súčasnej spoločnosti. **6 bodov**
- d) Odôvodnite, v rozsahu jednej strany, vlastný názor vzťahujúci sa na *občiansku angažovanosť a aktivizmus ako formu prejavu politického správania v dnešnej spoločnosti*. **8 bodov**

ZADANIE II. (30 bodov)

Odpovedzte na každú z nasledujúcich požiadaviek zameraných na tematiku metodiky skúškového predmetu Sociálna výchova (kritické myslenie, a práva dieťaťa, interkultúrna výchova, výchova k demokratickému občianstvu):

1. Uveďte tri špecifické kompetencie učiteľa, ktorý vyučuje predmet *sociálna výchova*. **9 bodov**
2. a) Spresnite význam pojmu *spoľahlivosť* hodnotiaceho nástroja. **5 bodov**
b) Uveďte dve vlastnosti hodnotiacich nástrojov, okrem vlastnosti - *spoľahlivosť*. **6 bodov**
3. Odôvodnite, v rozsahu 1 – 2 strán, stanovisko, prostredníctvom ktorého potvrdíte alebo vyvrátite hypotézu, že učiteľ by mal kombinovať *ústnu skúšku* ako „tradičnú“ metódu hodnotenia s *portfóliom* ako „doplňujúcou“ metódou hodnotenia v rámci vyučovacieho procesu na hodinách predmetu *sociálna výchova*. **10 bodov**